Opłata pocztowa uiszczona gotówką

ŻYCIE GOSPODARCZE

Dwutygodnik poświęcony sprawom gospodarczym Polski Zachodniej

Organ Związku Fabrykantów Tow. zap. w Poznaniu.

NR. 20 | **Poznań, dnia 15 października 1938** | **ROK 17**

Wydawca: **Związek Fabrykantów Tow. zap. w Poznaniu**
ul. Rzeczypospolitej nr. 1 — Telefon nr. 25-95 i 48-98

Po przyłączeniu Śląska Zaolzańskiego do Polski.

Cały naród polski w ostatnim czasie z najwyższym napięciem obserwował rozwiązanie kwestii Śląska Zaolzańskiego i wyrażał swą zdecydowaną wolę przyłączenia tej polskiej ziemi do Ojczyzny.

Dziś, kiedy to powszechne żądanie stało się faktem dokonanym,trzeba zdać sobie sprawę z konkretnych następstw, które zostaną nim spowodowane, trzeba jak najszybciej doprowadzić do pełnego związania tej ziemi z Polską.

Tu powstaje przede wszystkim problem gospodarczy dużej doniosłości. Trzeba sobie bowiem zdać w pełni sprawę z faktu, że teren Śląska Zaolzańskiego, jakkolwiek przestrzennie nie duży (ponad 800 km kw.), jest jednakże bardzo poważnym centrum przemysłowym.

Świadczyć o tym może po krótce choćby fakt ogromnie dużej gęstości zaludnienia tego terenu (ok. 500 osób na klm. kw.), znacznie wyższego niż na polskim Górnym Śląsku, a nie mającego nawet odpowiedników w całej Europie. Stąd też na małym obszarze Śląska Zaolzańskiego zamieszkuje blisko 250 tys. ludności.

Ujmując ogólnie tę sprawę, można wyróżnić dwa znacznie pod względem gospodarczym różniące się okręgi Śląska Zaolzańskiego. Pierwszym z nich jest okręg jabłonkowski, położony bardziej na południe i odznaczający się przewagą gospodarki rolnej, postawionej na bardzo wysokim poziomie.

Drugi okręg jest silniej uprzemysłowiony i określa się go mianem zagłębia karwińsko - ostrawskiego. Z tego drugiego okręgu przypadło Polsce ok. 2/3 terenu, a reszta pozostała w rękach czeskich.

Głównym bogactwem odzyskanych ziem są obfite złoża węgla, rozciągające się na terenie między Olzą a Ostrawicą, a będącą dalszym ciągiem pokładów ciągnących się na Górnym Śląsku. Zapasy węgla znajdujące się na Śląsku Zaolzańskim określa się na ca 4 miliardy ton. Jakkolwiek warunki wydobycia tego węgla są przeważnie ciężkie (obecność gazów ziemnych itd), jednakże wartość gatunkowa wydobywanego węgla jest niezwykle dużą. Gatunkowo węglowi ostrawsko - karwińskiemu dorównują tylko nieliczne kopalnie angielskie, nie dorównują zaś kopalnie polskie, niemieckie, czy też francuskie.

Wysoka wartość węgla ostrawskiego polega na niezwykle dużej ciepłocie, wydzielanej przez ten węgiel — t. zw. koksujący.

Ogólny wynik wydobycia węgla w zagłebiu karwińsko - ostrawskim wahał się w ostatnich latach między 6—12 milionami ton rocznie.

Oznacza to, że na małym uzyskanym terenie Śląska Zaolzańskiego wydobywano ca 25% tego, co wydobywano w całej Polsce, w zagłębiu śląskim, dąbrowskim i krakowskim, pomijając niższą wartość gatunkową węgla polskiego.

Pełną wydajność roczną zagłębia ostrawsko-karwińskiego ocenia się na ca 15—16 mil. ton rocznie. Trzeba tu jeszcze podkreślić, że wartość węgla w omawianym zagłębiu wzrasta z głębokością wydobycia. Tym też tłumaczy się chwilowo wyższa wartość kopalń, położonych około Morawskiej Ostrawy nad kopalniami karwińskimi, które nie osiągnęły jeszcze dostatecznej głębokości szybów.

Ogółem w zagłębiu karwińsko - ostrawskim pracuje 28 kopalni węgla kamiennego i 6 koksowni. Zakłady te w obecnej chwili są w przeważnej mierze własnością kapitału zagranicznego, a więc obywatela angielskiego p. Larisch - Mönnicha, hr. Wilczka, francuskiego przedsiębiorstwa Schneider - Creusot itp.

Przemysł koksowniczy Śląska Zaolzańskiego w dużej mierze nastawionym był na eksport, w którym pewną pozycję zajmowała też i Polska (ok. 10%).

Ogólny stan zatrudnienia w górnictwie na Śląsku Zaolzańskim wynosił w ostatnich latach ca 35 tyś. robotników, t. j. ok. 2/5 analogicznego zatrudnienia w Polsce.

Następną grupą przemysłową jest przemysł żelazny. Żelazo, stal i wyroby hutnicze są obecnie wytwarzane w dwóch zakładach, a mianowicie w hutach w Trzyńcu, będących własnością Towarzystwa Górniczo-Hutniczego i zakładów przemysłowych firmy A. Hahn w Boguminie.

Huty Trzynieckie są to potężne zakłady, posiadające 4 wielkie piece, 13 pieców martinowskich i koksownie. Nie rozporządzając danymi produkcji tych zakładów za ostatnie lata, podajemy cyfry z roku 1929, będącym, jak wiadomo, w skali europejskiej mniej więcej odpowiednikiem produkcji żelaza w 1936 r. W 1929 r. wielkie piece hut trzynieckich miały dzienną wydajność 1470 ton, produkcja surówki wynosiła 475.323 t, produkcja stalowni 513.000 t, z walcowni wyszło 395.169 t półwyrobów i 241.218 t wyrobów hutniczych. Cyfry za rok ubiegły, z uwagi na ogólną tendencję zbrojeniową, były o wiele wyższe i wynosiły ca 730.000 t.

W sumie produkcja hutnicza surówki na Śląsku wynosi 75% analogicznej produkcji w dotychczasowych granicach Polski, a samych tylko Hut Trynieckich dochodzi do 50% produkcji polskiej.

Niezależnie od tego Śląsk Zaolzański posiada przemysł przetwórczy, rozłożony na całym terytorium Śląska.

Ogólna siła mechaniczna zakładów przemysłowych na terenie Śląska Zaolzańskiego wyraża się cyfrą 211 tyś. K. M.

Osobną doniosłą pozycję gospodarczą stanowi Bogumin, który jest jednym z najpoważniejszych centrów komunikacyjnych w Europie centralnej. Krzyżuje się tam większa ilość linii kolejowych, zdążających z północy na południe i z zachodu na wschód.

Jak już z powyższych kilku tylko informacyj wynika, przyłączenie do Polski Śląska Zaolzańskiego stwarza dla naszego kraju bardzo doniosły problem gospodarczy, otwiera nowe znaczne możliwości podniesienia naszego gospodarczego stanu posiadania.

Dla pełnego wykorzystania otwierających się możliwości trzeba tylko, by każdy w promieniu swego działania i zainteresowania wykazał najwięcej dobrej woli i inicjatywy w kierunku przyspieszenia tej chwili, kiedy cenny teren Śląska, stanie się sprawnie działającym współczynnikiem naszego postępu gospodarczego.

Na tej drodze mamy już do zanotowania pierwsze posunięcia ze strony Rządu Polskiego, który powziął wyraźne decyzje w kierunku sharmonizowania Śląska pod względem gospodarczym z resztą Polski, powołał odpowiednie komisje itd. W ten sposób przygotowuje się grunt pod szerokie możliwości inicjatywy prywatnej, która śladami naszej armii i rządowych czynników gospodarczych, powinna związać Śląsk Zaolzański silnymi węzłami wspólnoty gospodarczej i współpracy z całym krajem.

R.

Ustawa o opłatach rejestracyjnych.

Informowaliśmy już na naszych łamach kilkakrotnie o gruntownej reformie podatkowej, jaką wprowadziła ustawa o podatku obrotowym z dnia 4. V. 1938 (Dz. U. Nr. 34 poz. 292), oraz ustawa z 25 kwietnia 1938 o opłatach rejestracyjnych od przedsiębiorstw i zajęć, (Dz. U. Nr. 34, poz. 293), połączone ze zniesieniem dotychczasowego opodatkowania we formie świadectw przemysłowych. W numerze 16 „Życia Gospodarczego" podaliśmy bliższe szczegóły dotyczące ustawy o podatku obrotowym, a obecnie podajemy analogicznie bardziej interesujące szczegóły ustawy o opłatach rejestracyjnych od przedsiębiorstw i zajęć.

Jak wiadomo opłaty te, które będą pobierane regularnie od 1. I. 1940 (choć rachunkowo będą posiadały znaczenie i dla r. 1939 — patrz art. o ustawie o podatku obrotowym), będą pobierane na rzecz związków samorządu terytorialnego, izb przemysłowo-handlowych, izb rzemieślniczych i szkół zawodowych i będą stanowiły dla tych instytucyj ekwiwalent za dotychczas pobierany przez nie procent od świadectw przemysłowych.

Ustawa o opłatach rejestracyjnych przewiduje, że opłaty te uiszcza się przez nabywanie karty rejestracyjnej, którą nabyć należy:

1) na każdy należący do przedsiębiorstwa zarobkowego oddzielny zakład handlowy, przemysłowy i górniczy oraz na każdy oddzielny skład;

2) na każde przedsiębiorstwo zarobkowe, wykonywane bez utrzymywania oddzielnych zakładów;

3) na każde zajęcie osobno w załączniku wymienione (np. maklerstwo, pośrednictwo itp), jeżeli te zakłady, składy przedsiębiorstwa i zajęcia są wykonywane bądź utrzymywane na obszarze Państwa Polskiego.

Karty wykupywać się będzie w zarządach miejskich lub gminnych, a kontrolę nad wykupywaniem sprawować będą organa samorządu terytorialnego.

Wpływy z kart rejestracyjnych dzielone będą między:

a) Samorząd terytorialny (50% wpływów),

b) Samorząd gospodarczy (izby przemysłowo - handlowe i rzemieślnicze 20%),

c) Szkoły zawodowe, mające prawo publiczności (30%).

Wyłączenia z nabycia kart.

Nie podlegają — w myśl przepisów omawianej ustawy — opłatom przede wszystkim sprzedaż wytworów gospodarstwa rolnego, nie przerobionych drogą produkcji przemysłowej, eksploatacja różnych bogactw mineralnych, prowadzona wyłącznie na potrzeby własnego gospodarstwa, młyny i tartaki na tych samych warunkach oraz zakłady przemysłowe prowadzone przez kupca rejestrowego wyłącznie w celu zaspokojenia własnych potrzeb innego zakładu przemysłowego tegoż kupca, na który nabyto kartę rejestracyjną, o ile zakłady te znajdują się na terenie jednej gminy.

Dalej ustawa przewiduje wypadki zwolnienia od uiszczania omawianych opłat. Odnoszą się one jednak w pierwszym rzędzie do instytucyj o charakterze publiczno-użytecznościowym.

Karta rejestracyjna jest ważna na okres, na który została nabyta. Zmiana osoby, utrzymującej zakład lub skład oraz zmiana miejsca wykonywania przedsiębiorstwa lub zajęcia — nie powoduje obowiązku ponownego nabycia karty, pod warunkiem jednak zawiadomienia w ciągu miesiąca o zaszłej zmianie właściwego związku samorządu terytorialnego, który uczyni na karcie odpowiednią wzmiankę.

Karty rejestracyjne należy umieszczać na widocznem miejscu w zakładach lub składach których dotyczą i stale tam muszą się znajdować.

W razie zaginięcia karty rejestracyjnej związek samorządu terytorialnego wyda po zbadaniu sprawy płatnikowi zaświadczenie, że karta została nabyta. Należność zaś za kartę, nie nabytą we właściwym czasie lub we właściwej cenie przepisy omawianej ustawy uważają za zaległość, podlegającą przymusowemu ściągnięciu w trybie administracyjnym.

Ministrowi Spraw Wewnętrznych w porozumieniu z Ministrem Przemysłu i Handlu służy prawo całkowitego lub częściowego zwalniania w drodze rozporządzeń od opłat poszczególnych przedsiębiorstw, zakładów i składów, jak również przekazywania swych uprawnień w tym zakresie związkom samorządu terytorialnego.

Jeżeli przedsiębiorstwo przemysłowe (rzemieślnicze) prócz zakładu przemysłowego (rzemieślniczego) prowadzi także zakład handlowy, celem sprzedaży w nim wyrobów własnej produkcji, to tego rodzaju zakład handlowy ustawa uważa za oddzielny, dla którego nabyć należy oddzielną kartę rejestracyjną. Jednak sprzedaż produktów własnego wyrobu w tym samym budynku, w którym mieści się zakład przemysłowy (rzemieślniczy), lub w obrębie kompleksu budynków, zajętych przez taki zakład — nie stanowi oddzielnego zakładu, a więc nie wymaga wykupienia oddzielnej karty rejestracyjnej.

Kategorie miejscowości.

Wobec tego, że ceny kart rejestracyjnych uzależnione są dla poszczególnych rodzajów przedsiębiorstw od klas miejscowości, część II omawianej ustawy podaje wykaz miejscowości, należących do danych klas. I tak do klasy I-szej należy stoł. miasto Warszawa; do klasy II — Białystok, Bydgoszcz, Chorzów, Częstochowa, Gdynia, Katowice, Kraków, Lublin, Lwów, Łódź, Poznań, Sosnowiec i Wilno; do klasy III — wszystkie inne gminy miejskie, a do klasy IV — wszystkie gminy wiejskie.

Ceny kart rejestracyjnych.

Dział I — Zakłady handlowe oraz przedsiębiorstwa handlowe, nie utrzymujące zakładów z wyjątkiem przedsiębiorstw handlu jarmarcznego , obnośnego i rozwoźnego:

a) prowadzone przez kupców rejestrowych z wyjątkiem spółdzielni: — w miejscowościach I klasy — zł 300, II — 250, III — 200, IV — 150;

b) prowadzone przez spółdzielnie z wyjątkiem kredytowych oraz kupców rejestrowych, jeżeli obrót zakładu nie przewyższa 100 000 złotych rocznie: — w miejscowościach I klasy — zł 150, II — 120, III — 50, IV — 15;

c) prowadzone przez pozostałych płatników, spółdzielnie kredytowe oraz zakłady sprzedaży wyłącznie materiałów pędnych, olejów i smarów samochodowych z t. zw. stacji (pomp) benzynowych: — w miejscowościach I klasy — zł 30, II — 25, III — 20, IV — 10;

Dział II. — Zakłady przemysłowe, zakłady górnicze z wyjątkiem kopalń nafty i gazów ziemnych, przedsiębiorstwa wyrębu lasu, samoistne przedsiębiorstwa wykonywania umów o roboty oraz przedsiębiorstwa rzemieślnicze, dorożkarstwo, furmaństwo, eksploatacja taksówek:

a) prowadzone przez kupców rejestrowych oraz zakłady spółdzielni o obrocie rocznym powyżej 200 000 zł: — we wszystkich miejscowościach — zł 300;

b) prowadzone przez spółdzielnie z wyjątkiem spółdzielni pracy i mleczarskich oraz kupców rejestrowych o obrocie rocznym poniżej 100 000 złotych: — w miejscowościach I klasy — zł 150, II — 120, III — 80, IV — 40;

c) prowadzone przez pozostałych płatników: — w miejscowościach I klasy — zł 25, II — 20, III — 15, IV — 7.

Dział III. — Kopalnie nafty lub gazów ziemnych: — we wszystkich miejscowościach — zł 100.

Dział IV. — Składy należące do przedsiębiorstw oraz filie i kantory wydawnictw: — we wszystkich miejscowościach zł 20.

Dział V. — We wszystkich miejscowościach — przedsiębiorstwa handlu a) rozwoźnego — zł 85, b) obnośnego — zł 30, c) jarmarcznego — zł 50.

Dział VI. — Wydawnictwa: a) pism codziennych: — w miejscowościach I i II klasy — zł 750, II i IV klasy — zł 150;

b) innych pism periodycznych: — w miejscowościach I i II klasy — zł 250, III i IV klasy — zł 50.

Dział VII. — Zajęcia przemysłowe pośredników giełdowych (maklerów): — we wszystkich miejscowościach — zł 250.

Dział VIII. — Zajęcia przemysłowe pośredników handlowych: — w miejscowościach I klasy — zł 150, II — 120, III — 80, IV 30.

Dział IX. — Zajęcia przemysłowe ekspedytorów: — we wszystkich miejscowościach — zł 150.

Dział X. — Zajęcia przemysłowe pomocników podróżujących (komiwojażerów): — we wszystkich miejscowościach — zł 100.

Dział XI. — Wszelkie inne przedsiębiorstwa nie utrzymujące zakładów oraz pozostałe zajęcia przemysłowe: — we wszystkich miejscowościach — zł 20.

Badanie ksiąg handlowych.

(Okólnik Dyrektora Izby Skarbowej.)

Izba P.-H. w Poznaniu, w porozumieniu z organizacjami gospodarczymi tut. okręgu wręczyła p. Dyrektorowi Izby Skarbowej w Poznaniu p. min. Świtalskiemu obszerny memoriał ilustrujący postulaty sfer gospodarczych w zakresie badania ksiąg handlowych.

W następstwie tego wydał p. Dyrektor Izby Skarbowej okólnik (47/38), z którego cytujemy obszerne wyjątki:

Liczne wypadki potwierdzają, że rewizje ksiąg ograniczają się tylko do t. zw. „łapania“ płatnika na uchybieniach natury formalnej, bez wnikania w rzetelność tych ksiąg. Świadczy to o opieszałości i niedbalstwie badającego. Zagadnienie rzetelności ksiąg handlowych winno być przy badaniu wysunięte na plan pierwszy. Drobne zaś usterki natury formalnej, o ile nie noszą cech systematyczności oraz nie podważają w zasadzie prawidłowości ksiąg, o ile nie kryje się za nimi niedbalstwo, a co gorsza nierzetelność płatnika, nie powinny mieć z reguły większego znaczenia przy ocenie mocy dowodowej ksiąg.

W szczególności:

1) Małe błędy w podliczeniach utargów dziennych lub poszczególnych pozycji inwentarza, ujawnione w sporadycznych wypadkach, zasadniczo nie powodują odrzucenia dowodu z ksiąg handlowych — chyba, że błędy te występują łącznie z innymi błędami natury formalnej, a poza tym ogólna analiza całorocznej działalności przedsiębiorstwa wykazuje anormalnie niską zyskowność i brak uzasadnienia jej na rachunku strat i zysków.

2) Jeżeli w inwentarzu przedmiotów majątkowych obejmującym: nieruchomości, ruchomości, maszyny, urządzenia, środki transportowe itp. w ciągu lat następnych, licząc od roku, w którym sporządzono szczegółowy spis przedmiotów, nie zachodziły żadne zmiany w ich stanie ilościowym i wartościowym, to — aczkolwiek zgodnie z przepisami art. 57 § 1 kodeksu handlowego kupiec obowiązany jest co roku sporządzić inwentarz — brak takiego spisu inwentarza przy powołaniu się na spisy z lat poprzednich, z reguły nie dyskwalifikują mocy dowodowej ksiąg handlowych.

Jeżeli natomiast chodzi o składniki obrotowe inwentarza, jak: towary, dłużnicy, wierzyciele, rymesy, akcepty itp., to brak corocznego szczegółowego spisu powoduje dyskwalifikację mocy dowodowej ksiąg handlowych — chyba, że kupiec posiada szczegółowe pozaksiążkowe wykazy do sumarycznych pozycji księgi inwentarzowej.

W przedsiębiorstwach, prowadzących księgi handlowe uproszczone, a posiadających na składzie znaczną ilość różnorodnych towarów, spis towarów z natury rzeczy może być **sporządzony raz na 2 lata**. W razie skorzystania z tego uprawnienia wartość towarów do inwentarza zamknięcia pierwszego roku dwuletniego okresu oraz otwarcie roku drugiego powinna być przyjęta w sumie figurującej w inwentarzu pierwszego roku okresu dwuletniego (§ 76 r. w. do o. p.)

3) Przedsiębiorstwa drobne, dokonywujące sprzedaży towarów na książeczki, t. j. na kredyt miesięczny, mogą sprzedaż tę przenosić z książeczek sumarycznie z końcem każdego miesiąca do dziennika przez obciążenie danego klienta za pobrany towar na kredyt. Za wpłatę należy klienta uznać w dacie zapłaty, która odbywa się przeważnie w pierwszych dniach następnego miesiąca (szczególnie ważne z końcem okresu kospodarczego). Traktowanie powyższej sprzedaży na książeczki jako transakcji gotówkowej, a więc księgowanie jej w dacie zapłaty — jest nieprawidłowe.

Księgowanie transakcji kredytowej musi znaleźć swój wyraz w księdze zasadniczej (konto-korrencie); książeczki, o których wyżej mowa — żadną miarą nie mogą zastąpić księgi zasadniczej, jaką jest księga dłużników i wierzycieli; są one tylko co najwyżej księgami pomocniczymi dla odnotowywania poszczególnych transakcji sprzedażnych oraz wpłat klienta.

4) Zaksięgowanie zakupu towarów dopiero po pokryciu faktury uzasadnia uznanie ksiąg handlowych za nieprawidłowe.

Zgłoszenie roszczenia odszkowawczego z powodu nieodpowiedniej jakości towaru, żądanie opustu z ceny fakturowej itp. inne żądania, nie stanowią przeszkody do zaksięgowania faktury z chwilą nadejścia towaru, a natomiast z chwilą uwzględnienia roszczenia stanowi nowy tytuł do przeprowadzenia odpowiedniego księgowania.

Jeżeli jednak przedsiębiorstwo faktury przychodzące zaksięguje w specjalnej księdze pomocniczej (np. w ewidencji faktur przychodzących), a z tej księgi przeniesie je do ksiąg zasadniczych dopiero po uwzględnieniu wszelkich po nadejściu towaru ewentl. zgłoszonych rosz-

czeń odszkodowawczych, lub po uzyskaniu opustu z ceny fakturowej itp., to w taki sposób prowadzonych ksiąg nie należy kwestionować pod warunkiem, że faktury nadesłane pod koniec okresu gospodarczego wprowadzone zostaną do ksiąg zasadniczych jeszcze w tym okresie, chociażby nawet uzgodnienie warunków kupna nastąpiło dopiero w następnym okresie gospodarczym.

Nie należy również kwestionować prawidłowości ksiąg handlowych w tych przypadkach, gdy rozpiętość czasu pomiędzy otrzymaniem faktury, a nadejściem towaru wynosi najwyżej 5 dni, a faktury wprowadzone zostają do ksiąg dopiero po nadejściu towaru z zastrzeżeniem — jak powyżej — odnośnie faktur nadchodzących w ostatnich 5-ciu dniach badanego okresu gospodarczego.

5) Przepisy kodeksu handlowego nie zmuszają do uznania za niedopuszczalne księgowanie rachunków na zakupione towary w kwotach netto po strąceniu bonifikaty i skonta.

6) Pominięcie zaksięgowania drobnej pozycji w księgach wskutek przeoczenia i późniejsze uzupełnienie jej po ujawnieniu braku w ramach danego okresu gospodarczego, nie może powodować dyskwalifikacji ksiąg handlowych, chyba, że wypadki te są notoryczne i stwarzają cechy księgowania niechronologicznego.

Ujawnienie przez rewidenta w toku badania ksiąg handlowych braku dowodu nie powoduje uznania ksiąg za nieprawidłowe, o ile płatnik w toku postępowania wymiarowego brak ten usunie.

7) Kwestia sald kredytowych została rozstrzygnięta licznymi wyrokami Najwyższego Trybunału Administracyjnego.

W razie stwierdzenia w księdze kasowej kupca jednostkowego kilku wypadków sald kredytowych w ciągu okresu operacyjnego, gdy kupiec uzasadni wyczerpująco i przekonywująco sposób ich powstania, a księgi jego poza tym nie budzą żadnych zastrzeżeń co do ich rzetelności, to władze skarbowe, mimo zachodzących sald kredytowych, nie powinny kwestionować dowodu z ksiąg handlowych.

8) Brak księgi magazynowej w przedsiębiorstwie przemysłowym nie uzasadnia sam przez się — jak to N. T. A. w licznych wyrokach ustalił — uznania ksiąg handlowych przedsiębiorstwa za nieprawidłowe.

Odnośnie przedsiębiorstw przemysłowych i handlowych, prowadzących księgi uproszczone, żąda § 79 (1) r. w. do o. p. prowadzenia księgi towarów (produkcji).

9) Sprawy ujawnienia nazwisk dostawców w księgach można li tylko indywidualnie traktować w zależności od rodzaju przedsiębiorstwa.

W wypadku udowodnienia niemożności podania nazwisk dostawców, władze wymiarowe nie powinny kwestionować dowodu z ksiąg handlowych.

10) Po myśli art. 55 § 4 kodeksu handlowego nie wolno treści pierwotnej wymazywać lub w inny sposób czynić nieczytelną; poprawki powinny być dokonywane w taki sposób, aby tekst pierwotny można było odczytać.

W razie zalania treści zapisów atramentem, kupiec winien udowodnić pierwopis.

Sporadycznie stwierdzone wypadki wymazywania pierwotnych zapisów w razie udokumentowania przez kupca, nie powinny być w zasadzie powodem kwestionowania przez buchalterów skarbowych.

Skarb. - Finanse

Obciążenie podatkiem przemysłowym majątku ruchomego, znajdującego się w przedsiębiorstwie.

Zasada prawna. W odróżnieniu od art. 92 ustawy z 15. VII. 1925 o podatku przemysłowym, ordynacja podatkowa dopuszcza wyłączanie spod obciążenia podatkiem przemysłowym tego majątku ruchomego, znajdującego się w obłożonym tym podatkim przedsiębiorstwie, co do którego ostatnie bezspornie stwierdzone prawo własności osób trzecich.

(Orzeczenie Izby Cywilnej Sądu Najwyższego z dn. 18 marca 1938 r. Nr. C. I 3377/36).

Strata na kapitale a dochód z odsetek.

Strata na kapitale osoby fizycznej nie zajmującej się zawodowo wypożyczaniem pieniędzy na procent nie może być odliczona od dochodu z odsetek od innych wypożyczonych kapitałów.

Obliczone z góry i wliczone do sumy wekslowej odsetki nie stanowią przychodu w rozumieniu art. 19 ustawy o podatku dochodowym, jeżeli nie zostały faktycznie otrzymane. (Wyrok Najw. Tryb. Adm. z dnia 26 maja 1937 r. l. rej. 5926/35.)

Twierdzenie, że straty na kapitale jednym winny być odliczane od dochodu otrzymanego w postaci odsetek od innych wypożyczanych kapitałów, nie znajduje uzasadnienia ani w przepisach ustawy o podatku dochodowym, ani w stałej judykaturze Najwyższego Trybunału Admin., o ile chodzi o dochód osoby fizycznej, nie zajmującej się zawodowo (jako bankier) wypożyczaniem pieniędzy na procent.

Natomiast pogląd, że wliczone do sumy weksla obliczone z góry odsetki niezależnie od tego, czy weksel został zapłacony czy też nie został zapłacony, już przez zarachowanie stanowią przychód, jest błędny, bowiem jedynie faktycznie otrzymane odsetki, a nie zarachowane, o ile o osoby fizyczne, których dochód został ustalony nie na podstawie ksiąg handlowych, stanowią przychód w rozumieniu art. 19 ustawy o podatku dochodowym.

Warunki uczestniczenia przez płatnika w posiedzeniu „Komisji Odwoławczej".

Według postanowień art. 108 Ordynacji Podatkowej płatnik ma prawo żądać wezwania go na posiedzenie Komisji Odwoławczej, w celu złożenia ustnych wyjaśnień dla uzasadnienia podniesionych przez niego w odwołaniu zarzutów. Warunkiem jednakże wezwania na posiedzenie Komisji Odwoławczej jest uiszczenie przy wniesieniu odwołania opłaty w wysokości pół procent kwoty spornego podatku, jednak nie mniej, niż 2,— zł i nie więcej niż 50,— zł. W razie całkowitego lub częściowego uwzględnienia odwołania opłata podlega zwrotowi.

Stosownie do motywów orzeczenia N. T. A. z dnia 26. II. 1938 r. L. Rej. 5115/36 wspomniana opłata winna być uiszczona w terminie odwoławczym, tj. w ciągu 30 dni, poczynając od dnia następnego po otrzymaniu nakazu płatniczego na podatek. W razie uiszczenia opłaty po upływie 30-dniowego terminu odwoławczego płatnik traci prawo udziału w posiedzeniu władzy, rozpoznającej jego odwołanie, oraz prawo żądania, by powiadomiono go w dniu rozpoznania odwołania.

Zwrot wypłaty.

Wniosek o zwrot opłaty, oparty na orzeczeniu sądowym, należy zgłosić w ciągu trzech miesięcy od chwili uprawomocnienia się orzeczenia także w wypadku, gdy nie tylko rozpoczęcie postępowania, poprzedzającego wydanie orzeczenia, ale także uprawomocnienie się orzeczenia nastąpiło przed upływem pięcioletniego terminu, przewidzianego w zdaniu pierwszym ustępu 3 art. 49 u. o. s.

Opodatkowanie eksportu do Gdańska.

Według przepisów dotychczasowych eksport na obszar Gdańska nie był wolny od podatku obrotowego, z uwagi na to, że Gdańsk należy do obszaru celnego Polski.

Ponieważ zaś Gdańsk eksport na tereny Polski zwalnia od opodatkowania, Ministerstwo Skarbu zamierza również zwolnić od opodatkowania eksport na teren Gdańska.

Projektowane wprowadzenie zwolnienia od podatku obrotowego wysyłek na teren Gdańska uważamy za pożądane.

Wyjaśnienie Ministra Skarbu w sprawie kumulowania wynagrodzeń w ciągu roku.

Na podstawie nadsyłanych akt podatku dochodowego od łącznych wynagrodzeń, Ministerstwo Skarbu stwierdziło, że na terenie niektórych izb skarbowych stosowana jest niewłaściwa interpretacja przepisu art. 45 ust. 1 lit. a) ustawy, o państwowym podatku dochodowym, polegająca na tym, że do obowiązku składania obliczeń różnicy oraz opłacania podatku skumulowanego pociągane są osoby, które wprawdzie były w ciągu roku zatrudnione u dwóch lub więcej służbodawców, jednakże nie równocześnie, lecz po zwolnieniu z obowiązków u jednego pracodawcy, przechodziły bezpośrednio, czy też po pewnej przerwie na stanowisko inne.

W związku z tym, Ministerstwo Skarbu wyjaśnia okólnikiem z dn. 20 VII 1938 r. L. D. V. 18046/2/38, że powołany przepis w niczym nie uzasadnia stosowania tego rodzaju wykładni. Założeniem art. 45 ust. 1 lit. a) ustawy jest objęcie obowiązkiem opłacania różnicy podatku dochodowego z działu II ustawy tylko tych osób, które bądź w ciągu całego roku, bądź w pewnym krótszym okresie czasu — równocześnie pracowały za wynagrodzeniem u dwóch lub więcej służbodawców. W wypadkach gdy pracownik kilkakrotnie nawet w ciągu roku zmieniał miejsce zatrudnienia, przy czym nie istniał fakt równoczesnego pełnienia pracy u dwóch pracodawców — nie ma obowiązku składania obliczenia i wpłacania różnicy w podatku wynikłej na skutek skumulowania całorocznej kwoty wynagrodzeń.

Sprawy socjalne.

Wynagrodzenie za urlop w razie rozwiązania umowy o pracę.

Zasada prawna. Okoliczność, czy pracownik otrzymał odrazu wynagrodzenie za czas wypowiedzenia, czy też później, lub częściowo dobrowolnie, czy też z wyroku sądowego, pozostaje bez wpływu na prawo do urlopu, decyduje bowiem w tym przypadku moment zwolnienia z pracy, skutkujący rozwiązanie umowy.

(Orzeczenie Izby Cywilnej Sądu Nojwyższego z dn. 6 kwietnia 1938 r. Nr. C. I. 1424/37.).

W sprawie opłacania składki ubezpieczeniowej przez pracodawcę za pracownika.

Przepisy ustaw ubezpieczeniowych są przepisami prawa publicznego i jako takie nie mogą być swobodnie zmieniane wolą osób, których dotyczą. Odnosi się to również do przepisów, traktujących o składkach ubezpieczeniowych, a w szczególności o podziale tych składek pomiędzy pracodawcę i pracownika (art. 220 ustawy o ubezpieczeniu społecznym — Dz. U. R. P. Nr. 51/1933 poz. 396, oraz art. 104 rozporządzenia o ubezpieczeniu pracowników umysłowych (Dz. U. R. P. Nr. 106/1927, poz. 911). Wsprawie dotyczącej powyższej zasady Sąd Najwyższy Izba Cywilna w orzeczeniu z dnia 30. III. 1938 r. L. C. I. 2413/37 wypowiedział następującą opinię prawną:

1) Pracodawca z uwagi na przepis art. 21 rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 16. III. 1928 r .o umowie o pracę pracowników umysłowych (Dz. U. R. P. Nr. 35/1928, poz. 323) nie był uprawniony do potrącenia swemu pracownikowi, podlegającemu obowiązkowi ubezpieczenia na wypadek choroby, tej części składki, którą w myśl odnośnych przepisów powinien był uiszczać sam pracodawca z własnych funduszów.

2) Umowa między pracownikiem umysłowym i pracodawcą, mocą której pracownik przyjął na siebie uiszczenie ze swych poborów całej składki ubezpieczeniowej do Z. U. P. U. jest z mocy prawa nieważna i nie uprawnia pracodawcy do potrącania z uposażenia pracownika tej części składki do Z. U. P. U., która ciążyła na pracodawcy.

Zaznaczyć jednak należy, że przepisy art. 1 rozporządzenia o umowie o pracę pracowników umysłowych (Dz. U. R. P. Nr. 35/1928, poz. 323), które nie pozwalają na zawieranie umów mniej korzystnych dla pracownika, dopuszczają tym samym zawieranie umów dla niego korzystniejszych.

Przytoczonego powyżej stanowiska Sądu Najwyższego nie należy więc interpretować w kierunku niemożności zawierania przez pracodawcę umów, które zapewniałyby pracownikowi korzystniejsze warunki, a w szczególności pokrywanie przez pracodawcę części składki, do opłacania której w myśl ustawy jest zobowiązany pracownik.

Wpływ zawarcia układu zbiorowego na indywidualne umowy o pracę.

Zasada prawna . Okres trwania układu zbiorowego nie jest okresem trwania indywidualnych umów o pracę, układowi podlegających i mogą one być rozwiązane przed upływem terminu, na który układ zbiorowy został zawarty.

(Orzeczenie Izby Cywilnej Sądu Najwyższego z dn. 22 marca 1938 r. Nr. C. II. 2427/37.)

U z a s a d n i e n i e:

Układ zbiorowy nie jest umową pracy, lecz umową co do warunków, jakie mają wiązać w indywidualnych umowach pracy, choćby warunków tych w umowie indywidualnej wyraźnie nie zastrzeżono. Art. 445 § 1 k. z.

Moc wiążąca układu zbiorowego nie jest stanem na przyszłość stałym, lecz kończy się z upływem czasu

w układzie oznaczonego, albo przez wypowiedzenie w myśl art. 445 § 3 k. z.

Postanowienie umowy z 23 lipca 1936 r., jako układu zbiorowego, że umowa ta obowiązuje na przeciąg roku, stwierdza czas trwania układu, że zawarte w nim warunki pracy i płacy będą w przedsiębiorstwie pozwanych obowiązywać po dzień 23 lipca 1937 r.

Przepis ten nie znaczy jednak, że umowy służbowe pracowników mleczarni pozwanych mają również trwać po dzień 23 lipca 1937, gdyż tego nie postanowiono w układzie zbiorowym. Postanowiono tam, że układ zbiorowy wiąże na przeciąg roku, nie zaś że umowy pracy wiążą na ten czas.

Przez zawarcie układu z 23 lipca 1936 r. pozwani, jako pracodawcy, nie zrzekli się prawa rozwiązania stosunku pracy ze swymi pracownikami w drodze wypowiedzenia lub z ważnych przyczyn, gdyż prawo to służy im z ustawy, a zrzeczenia nie umówiono w układzie zbiorowym.

Okres trwania układu zbiorowego nie jest więc okresem trwania indywidualnych umów pracy, układowi podlegających.

Wykładnia odmienna rozwiązywałaby wszystkie umowy pracy z upływem czasu oznaczonego w układzie zbiorowym, choćby umowy te zawarto na oznaczony czas, dłuższy niż postanowiono w tym układzie, z drugiej zaś strony przedłużałaby na czas mocy układu wszystkie stosunki pracy, zawarte na czas krótszy, określony w umowie lub potrzebny do wykonania pracy oznaczonej.

Przerwa przedawnienia należności za pracę.

Zasada prawna. Stróż nocny fabryki podlega rozporządzeniu o umowie o pracę robotników.

Funkcjonariusz fabryki, nie uprawniony do wypłaty wynagrodzenia robotnikom ani do zarządzenia wypłaty, nie jest też uprawniony ani do odbioru upomnienia się robotnika o należność ani do uznania należności, jaka ma być wypłacona.

(Orzeczenie Izby Cywilnej Sądu Najwyższego z dn. 22 marca 1938 r. Nr. C. III, 2457/37).

Z uzasadnienia:

Stróż nocny fabryki, jakim był powód, podlega rozporządzeniu o pracy robotników L. 324/28 Dz. U. Ustawa ta normuje sprawę wypowiedzenia pracy, zatem w myśl art. 446 k. z. przepisy kodeksu zobowiązań o wypowiedzeniu nie mają stosowania do umowy powoda i zgodnie z ustawą oddalono roszczenie, oparte na postanowieniach art. 469/3 k. z.

Ustalenie, że powód nie upominał się u pozwanej o tę należność, jest zgodne z aktami. Powód zeznał bowiem, że upominał się u kierownika placu i przyznał, że ten funkcjonariusz pozwanej wypłat nie przeprowadzał. Nie uprawniony do wypłaty, ani do zarządzenia wypłaty, nie jest też uprawniony ani do odbioru upomnień, ani do uznania należności, jaka ma być wypłacona.

Pozwana nie uznała więc roszczenia z 1931—1932 r. i nie było przerwy przedawnienia tej wierzytelności powoda.

Handel zagraniczny.

Projektowane utrudnienia dla niesolidnych eksporterów.

Jak się dowiadujemy z miarodajnego źródła, istnieje wśród władz rządowych, decydujących o sprawach eksportu, tendencja do ograniczenia doręczania zaświadczeń walutowych przez Polski Instytut Rozrachunkowy (P. I. R.) lub organizacje branżowe, tym eksporterom, których dotychczasowa działalność, wyłącznie pod względem dewizowym, nasunęła pewne zastrzeżenia. W wyniku tego eksporterzy ci zostali postawieni w stan oskarżenia przez czynniki miarodajne.

Jak wiadomo, do krajów clearingowych obowiązują świadectwa rozrachunkowe, do krajów zaś wolnodewizowych — zaświadczenia walutowe, wydawane przez międzyministerialną Komisję Obrotu Towarowego, a doręczane przez organizacje branżowe lub P. I. R.

O ile z jednej strony zarządzenie to, ma charakter rygorystyczny, o tyle z drugiej strony eksporterom tego rodzaju nie zostaje zamknięta droga do wywozu. W stosunku do nich zostają obostrzone warunki dotyczące otrzymywania zaświadczeń walutowych. Tak np. wydawanie zaświadczeń walutowych, uzależnione zostaje od wysłania towaru za zapłatą za zaliczeniem, bez prawa zwolnienia tego zaliczenia i od odprowadzenia dewiz z góry.

Zwiększenie kontroli dewizowej nastąpi też w stosunku do tej kategorii eksporterów przez upoważnienie jednej tylko organizacji branżowej do doręczenia zaświadczeń tej kategorjii eksporterom.

Poza tym ustanowiona będzie specjalna lista tej kategorii eksporterów, która będzie dostępna i do użytku wyłącznie instytucyj doręczających zaświadczenia. Rygor w tym zakresie będzie potraktowany ściśle indywidualnie i z dużą ostrożnością, tak, ażeby nie zaszkodzić solidnym eksporterom, lub tej kategorii kupców, którym nie zawsze z własnej winy powinęła się noga. Po pewnym bowiem czasie niesolidny eksporter figurujący na specjalnej liście, będzie miał prawo ubiegać się o skreślenie go z tej listy i traktowanie narówni z innymi eksporterami.

Będzie to mogło nastąpić z chwilą, gdy działalność wywozowa niesolidnych eksporterów nie nasunie żadnych zastrzeżeń i gdy o nich wyda przychylną opinię odnośna organizacja branżowa.

Zarządzenie to, które ma być wydane przez czynniki do tego powołane i zacznie obowiązywać już niebawem, wydaje się słusznym, gdyż eksporterzy solidni wywiązujący się ze swych zobowiązań w tej dziedzinie nie powinni być traktowani narówni z eksporterami niesolidnymi.

W sprawie przyznania bonifikat dewizowych firmom eksportującym.

Przed kilku dniami odbyło się w Ministerstwie Przemysłu i Handlu pod przewodnictwem dyr. Jastrzębowskiego posiedzenie Komisji Obrotu Towarowego, (K. O. T.) będącej organem międzyministeralnym dla prowadzenia kontroli nad obrotem towarowym kierowanej przez p. wiceministra Sokołowskiego.

Omówiona została sprawa bonifikat dewizowych, których wartość roczna wynosi 7 do 7 i pół miliona zł. Są to bonifikaty, które nasi eksporterzy udzielają odbiorcom zagranicznym i wynikają z różnych tytułów, przeważnie z tytułu wartości towarów, manca, zniżki cen itp.

Stosownie do okólnika Komisji Dewizowej Nr. 6, eksporterzy mogą udzielić bonifikat we własnym zakresie do wysokości 5% sumy należnej według faktury lub innego równorzędnego dokumentu. O ile bonifikaty przewyższają te 5%, to wówczas eksporter obowiązany jest uzyskać uprzednie zezwolenie K. O. T. Idzie

o to, ażeby unikać ucieczki kapitałów z Polski i ażeby usunąć nastręczające się nieporozumienia związane z potrąceniem tych bonifikat.

Projekt okólnika, który zostanie wydany już w najbliższych dniach ustala procedurę i minimalne warunki, jakie będą żądane przy uzyskiwaniu zezwoleń na udzielanie bonifikat.

Brak do tej pory ujednostajnionej w tych sprawach procedury, gdy eksporter nie wiedział dokąd i jakie dokumenty ma w zasadzie złożyć przy ubieganiu się o zezwolenie na udzielanie bonifikaty był niejednokrotnie przyczyną znacznej zwłoki wywołanej potrzebą dokompletowania dowodów, co zbytecznie przewlekało sprawę ostatecznej likwidacji tranzakcji eksportowej. Wskazanie eksporterowi dokąd, kiedy winien ubiegać się o zezwolenie na udzielanie bonifikaty, jakie i w jaki sposób ma złożyć przy tem dowody, znacznie powinno przyśpieszyć tok sprawy, tym bardziej iż projekt przewiduje skrócenie „drogi urzędowej" przez upoważnienie P. I. R. do udzielania tych bonifikat we własnym zakresie.

Sprawa ustalenia procedury staje się tym konieczniejszą, iż w projekcie podkreślona została zasada bezwzględnego uzyskiwania przez eksporterów uprzednich zezwoleń na bonifikaty, co do tej pory w praktyce z nielicznymi wyjątkami stosowane przez eksporterów nie było.

Należy dodać że wszystkie organizacje branżowe udzielające zezwoleń na bonifikaty zobowiązane będą w myśl okólnika do prowadzenia specjalnego rejestru. Wyciąg tego rejestru będzie przekazywany w celach kontroli Komisji Obrotu Towarowego.

Transport.

Międzynarodowy przewóz towarów.

Z dniem 1 października 1938 wszedł w życie nowy tekst załącznika do konwencji międzynarodowej o przewozie towarów kolejami żelaznymi, podpisanej w Rzymie dnia 23 listopada 1933.

Tym samym stracił moc obowiązujący załącznik I do konwencji, podpisanej w Bernie 23. X. 1924. Obszerny nowy tekst załącznika opublikowany został w Dz. U. R. P. Nr. 75 poz. 527.

Przewóz bagażu i przesyłek ekspresowych.

Znacznie obniżone zostały stawki opłat za zadeklarowanie wartości nadanych bagaży, a podniesione stawki odszkodowania w razie zaginięcia (Dz. U. Nr. 73 poz. 520).

Od 100 zł wartości i 100 km drogi płaciło się dotychczas 25 gr., odtąd płaci się 10 gr.

Od brakującego kg wagi brutto bagażu o niezadeklarowanej wartości w razie udowodnionej wysokości szkody płaciło się dotąd do zł 34,—, odtąd się płaci do zł 68,—; w razie nieudowodnionej wysokości szkody płaciło się dotąd po zł 17,— od kg, odtąd po zł 34,—.

W razie zaginięcia przesyłki ekspresowej o niezadeklarowanej wartości płaciło się dotychczas do zł 68,— za brakujący kg, odtąd płaci się zł 172,—.

Targi i Wystawy.

Znaczne ulgi kolejowe na jesienną wystawę Katowicką.

Ministerstwo Komunikacji dla uczestników zjazdu na Jesienny Pokaz Targowy, który odbędzie się w czasie od 9-go do 23-go października 1938 r. w Katowicach przyznało ulgę w wysokości 75% od opłat normalnych na przejazd powrotny Kolejami Państwowymi z Katowic do stacyj pierwotnego wyjazdu, na podstawie przepisanych formalności i indywidualnych kart uczestnictwa Ligi Popierania Turystyki.

Karty te nabywać można w całej Polsce we wszystkich biurach podróży „Orbis", „Wagons - Lits - Cook" i „Francopol", jakoteż w placówkach Ligi Popierania Turystyki (na dworcach w większych miejscowościach).

Ponadto otrzymują ulgi wycieczki zbiorowe do Katowic i zpowrotem, a to: przy udziale 15 osób — 33%, zaś przy udziale 60 osób — 50%, a na każde 25 osób otrzymuje 1 bezpłatny bilet przewodnik wycieczki.

Wystawcy Jesiennego Pokazu Targowego otrzymują bezpłatny przewóz eksponatów z Katowic do miejsca siedziby przedsiębiorstwa, na podstawie przepisanych formalności.

Powyższe ulgi ułatwiające przewóz osób i towarów ze wszystkich stron kraju — niewątpliwie przyczynią się do wzmożenia ruchu w przejeździe osób i w przesyłkach do Katowic — wzbudzą żywe zainteresowanie się rynkiem śląskim i spowodować winny u wystawców obroty handlowe, co leży w interesie życia gospodarczego.

Różne.

Kursy księgowości.

Izba Przemysłowo - Handlowa w Poznaniu, chcąc szersze koła kupców i przemysłowców zaznajomić z należytym prowadzeniem ksiąg handlowych, które zadawalałoby władze skarbowe, organizuje kursy z zakresu księgowości dla przedsiębiorców względnie członków ich rodzin, zajmujących się prowadzeniem księgowości.

Wykłady odbywać się będą oddzielnie z zakresu księgowości normalnej i oddzielnie z zakresu księgowości uproszczonej.

Z uwagi na to, że główne zainteresowanie wzbudzają księgi handlowe z punktu widzenia wymogów władz skarbowych, na kursach omawiane będą zagadnienia podatkowe łączące się z księgowością.

Kursy odbywać się będą w godzinach wieczornych 3 razy w tygodniu w czasie drugiej połowy października i w ciągu listopada br.

Opłata za kurs normalnej księgowości wynosi 15,— złotych, za kurs księgowości uproszczonej 10,— zł.

Zgłoszenia przyjmuje Izba Przemysłowo-Handlowa w terminie do 15 października br.

Izba nadmienia, że na kurs ten nie będzie przyjmowała pomocników i zawodowych buchalterów, gdyż dla nich urządza kursy Związek Księgowych, oddział w Poznaniu, ul. Rolna 14 m. 8.

Wydawnictwa.

J. Galle: KRÓTKI ZARYS KSIĘGOWOŚCI KUPIECKIEJ. Książnica - Atlas. Lwów—Warszawa. Str. 86. Zł 2,30.

Podręcznik ten posiada dwie wielkie zalety: jest przystępny i zwięzły. Autorka odnosi się bezstronnie do różnych poglądów na sposoby księgowania poszczególnych zagadnień, wybierając z nich najłatwiejsze i najpraktyczniejsze. Pod względem metodycznym i konstrukcyjnym podręcznik ten stopniowo i systematycznie zaznajamia uczniów z dość mozolnym dla młodzieży przedmiotem, nie zniechęcając na wstępie trudnościami. Praca dostosowana jest do projektu programu ministerialnego dla szkół przysposobienia kupieckiego pierwszego stopnia; poza tym zawarte w podręczniku wskazówki zgodne są z ostatnimi przepisami prawnymi, a tematy i przykłady — aktualne, zaczerpnięte z życia. Dzięki swej prostocie i jasności umożliwia podręcznik opanowanie dość dużego materiału w stosunkowo krótkim czasie.

Redakcja i Administracja: Rzeczypospolitej 1. — Czcionkami Drukarni Wydawniczej Fr. Krajna, Spółka z o. o., Poznań, ul. Strzałowa 2 a.
Redaktor odpowiedzialny: Dyrektor Franciszek Łyczywek.